19/11/2019

“Η απόφασή μου έγινε μετά από πολύ προσευχή και περισυλλογή”

/ Επικαιρότητα

«Θα βοηθήσω με όλες μου τις δυνάμεις να βρεθεί λύση. Η προσπάθεια μόλις ξεκίνησε» δήλωσε ο Πάπας και Πατριάρχης Αλεξανδρείας κ. Θεόδωρος μερικά 24ωρα μετά την απόφασή του να αναγνωρίσει την απόφαση του Οικουμενικού Πατριαρχείου για την ανακήρυξη αυτοκεφαλίας στην Εκκλησία της Ουκρανίας, με δήλωσή του στο «Βήμα» (ΡΕΠΟΡΤΑΖ: Αντωνιάδου Μαρία).

Με την ανύψωση του Τείχους του Βερολίνου τον Αύγουστο του 1961 μεταξύ Ανατολικής και Δυτικής Γερμανίας προσιδιάζουν οι εξελίξεις των τελευταίων μηνών στο εσωτερικό της Ορθόδοξης Εκκλησίας.

Η απόφαση του Οικουμενικού Πατριαρχείου να παραχωρήσει την αυτοκεφαλία στην Εκκλησία της Ουκρανίας και η διακοπή της μνημόνευσης του Οικουμενικού Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίου κατά τη διάρκεια της κυριακάτικης λειτουργίας από

τον Πατριάρχη Μόσχας και πάσης Ρωσίας κ. Κύριλλο έδειξαν να χωρίζουν την Ορθοδοξία σε δύο κόσμους.

Επί οκτώ και πλέον μήνες, καμία Ορθόδοξη Εκκλησία δεν επιθυμούσε να λάβει θέση στη διαμάχη που ξέσπασε μεταξύ της Νέας Ρώμης, της Κωνσταντινούπολης, και της διαρκώς κατηγορούμενης για την προσπάθεια αναβίωσης της θεωρίας της Τρίτης Ρώμης, Μόσχας.

Οι απειλές και οι προειδοποιήσεις της Ρωσίας για το ενδεχόμενο σχίσματος έδειχναν να ανακόπτουν κάθε προσπάθεια που κατέβαλλαν το Φανάρι αλλά και η νεοσύστατη Εκκλησία της Ουκρανίας.

Οι αποφάσεις όμως της Ιεραρχίας της Εκκλησίας της Ελλάδος να αναγνωρίσει την απόφαση του Οικουμενικού Πατριάρχη τον περασμένο μήνα καθώς και η μόλις πριν από μία εβδομάδα αντίστοιχη κίνηση του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας ανέτρεψαν όλα τα δεδομένα.

Αναμενόμενη κίνηση

Η απόφαση της Ιεραρχίας της Εκκλησίας της Ελλάδος, αν και αναμενόμενη, καθυστέρησε αρκετούς μήνες. Ο «σιδηρός βραχίονας» του Οικουμενικού Πατριαρχείου, η Εκκλησία της Ελλάδος, αρχικά πάγωσε τη συζήτηση του ζητήματος, ύστερα όμως από μια σειρά παρασκηνιακών διεργασιών έλαβε τελικά την απόφασή της, για να δεχθεί τα πυρά της Μόσχας. Η διακοπή της μνημόνευσης του Αρχιεπισκόπου κ. Ιερωνύμου από την κυριακάτικη θεία λειτουργία και η απαγόρευση της επίσκεψης ρώσων τουριστών στα ελληνικά μοναστήρια που ανακοίνωσε το Πατριαρχείο Μόσχας δεν εξέπληξαν κανέναν.

Αίσθηση ωστόσο προκάλεσε το γεγονός ότι οι συνεργάτες του κ. Κυρίλλου άρχισαν να δηλώνουν ότι θα στηρίζουν και θα αναγνωρίζουν μόνο τους μητροπολίτες που δεν δέχθηκαν άμεσα την εισήγηση του Αρχιεπισκόπου για την αναγνώριση της Εκκλησίας της Ουκρανίας. Μια θέση που εκφράστηκε από τους Μητροπολίτες Κονίτσης κ. Ανδρέα, Αιτωλίας κ. Κοσμά, Καρυστίας κ. Σεραφείμ, Ηλείας κ. Γερμανό, Κυθήρων κ. Σεραφείμ και Μεσογαίας κ. Νικόλαο.

«Επρεπε να φανεί ότι είμαι πραγματικός Πατριάρχης»

Η «μεταπήδηση» του… τείχους στις αρχές της εβδομάδας από το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας αποτέλεσε ανέλπιστη κίνηση για το Οικουμενικό Πατριαρχείο και κεραυνό εν αιθρία για το Πατριαρχείο Μόσχας.

Επί δεκαετίες ο κατά κόσμον Νικόλαος Χορευτάκης δεχόταν τις έμμεσες βολές

των ελληνόφωνων ορθόδοξων προκαθημένων για τις σχέσεις του με το Πατριαρχείο Μόσχας. Γεννημένος και μεγαλωμένος στην Κρήτη, που υπάγεται στο Οικουμενικό Πατριαρχείο, οι σχέσεις του Πάπα και Πατριάρχη Αλεξανδρείας έχουν βρεθεί πολλές φορές στο μικροσκόπιο κακεντρεχών σχολίων, καθώς όλοι θεωρούσαν δεδομένο ότι δεν θα προχωρούσε ποτέ σε μια κίνηση που θα τον έφερνε σε ευθεία αντιπαράθεση με τον Πατριάρχη Μόσχας.

Με σπουδές στην ιστορία της τέχνης και τη λογοτεχνία στην Οδησσό, ο επί πέντε χρόνια πατριαρχικός έξαρχος στη Ρωσία από το 1985 έως και το 1990 κ. Θεόδωρος έζησε από κοντά τις ιστορικές στιγμές της περεστρόικας, την πτώση του Τείχους του Βερολίνου και τη διάλυση της ΕΣΣΔ.
Από την πρώτη στιγμή της ανάρρησής του, το 2004, στον πατριαρχικό θρόνο της Εκκλησίας που ίδρυσε ο Απόστολος Μάρκος, ο κ. Θεόδωρος δεν έκρυψε τον σεβασμό του προς το Πατριαρχείο Μόσχας.

Οι συχνές μάλιστα επισκέψεις του στην Οδησσό, στη Μόσχα αλλά και στο Κίεβο αποτελούσαν το εφαλτήριο και το έναυσμα για την καλλιέργεια κλίματος δυσπιστίας από την πλευρά των ελληνόφωνων προκαθημένων. Από την ώρα που ο κ. Θεόδωρος όμως προχώρησε στην αναγνώριση και στη μνημόνευση του Αρχιεπισκόπου Κιέβου και πάσης Ουκρανίας κ. Επιφανίου και βρέθηκε στην άλλη πλευρά του… τείχους, δέχεται τα πυρά του Πατριαρχείου της Μόσχας με κατηγορίες που φτάνουν ακόμη και τα περί προδοσίας.

«Θα βοηθήσω με όλες μου τις δυνάμεις να βρεθεί λύση. Η προσπάθεια μόλις ξεκίνησε» δηλώνει ο Πάπας και Πατριάρχης Αλεξανδρείας κ. Θεόδωρος μερικά 24ωρα μετά την απόφασή του να αναγνωρίσει την απόφαση του Οικουμενικού Πατριαρχείου για την ανακήρυξη αυτοκεφαλίας στην Εκκλησία της Ουκρανίας με δήλωσή του στο «Βήμα».

Η απόφασή του αποτέλεσε κεραυνό εν αιθρία για το Πατριαρχείο Μόσχας το οποίο διακόπτει τη μνημόνευσή του όπως έπραξε και με τον Οικομενικό Πατριάρχη κ. Βαρθολομαίο αλλά και με τον Αρχιεπίσκοπο κ. Ιερώνυμο. Η δήλωση του Πατριάρχη κ. Θόδωρου έχει ως εξής:

«Η απόφασή μου για την αναγνώριση της εκκλησίας της Ουκρανίας έγινε μετά από πολύ προσευχή και περισυλλογή. Κι αυτή ήταν η βούληση και των άλλων Συνοδικών Αρχιερέων. Έπρεπε να φανεί ότι είμαι πραγματικός Πατριάρχης που αντιλαμβάνεται τη σοβαρότητα των ζητημάτων και που προσπαθεί να βρει λύση. Με την αναγνώριση αρχίζει και η λύση του προβλήματος. Την απόφασή μου την έλαβα με σεβασμό προς τον Οικουμενικό Πατριάρχη αλλά και την ιστορία του Πατριαρχείου. Από τη στιγμή αυτή θα βοηθήσω με όλες μου τις δυνάμεις μαζί με

όλες της Εκκλησίες να λυθεί το πρόβλημα και να βρεθεί λύση. Η προσπάθεια μόλις ξεκίνησε».

Οι τέσσερις που ακολουθούν

Τέσσερις Εκκλησίες, τα Πατριαρχεία Ιεροσολύμων, Γεωργίας και Βουλγαρίας καθώς και η Αρχιεπισκοπή Κύπρου, αναμένεται το επόμενο χρονικό διάστημα να βρεθούν στη δύσκολη θέση να λάβουν θέση. Οι πιέσεις δείχνουν αφόρητες απ' όλες τις πλευρές. Ο Πατριάρχης Ιεροσολύμων κ. Θεόφιλος που ζει στην Ιερουσαλήμ και ο κύπριος Αρχιεπίσκοπος κ. Χρυσόστομος δείχνουν να δηλώνουν ότι πρέπει να αναληφθούν πρωτοβουλίες, όμως είναι σαφές ότι στο εσωτερικό των Εκκλησιών τους έχουν έντονες φιλορωσικές πιέσεις. Παραδοσιακοί υποστηρικτές του Φαναρίου, όλοι θα επιθυμούσαν μια άμεση κίνησή τους, όμως οι δυσκολίες τουλάχιστον μέχρι σήμερα φαντάζουν ανυπέρβλητες.

Δύο παραδοσιακοί «δορυφόροι» του Πατριαρχείου Μόσχας από την άλλη πλευρά, τα Πατριαρχεία Γεωργίας και Βουλγαρίας, δείχνουν να συζητούν όλα τα ενδεχόμενα. Γι' αυτό και όλες οι δυνάμεις της Εκκλησίας της Ελλάδος στρέφουν τις προσπάθειές τους στην Τιφλίδα και στο Κίεβο, μήπως και υπάρξει κάποιος που θα σκεφτεί να βρεθεί στην απέναντι πλευρά.

ΠΗΓΗ: ΤΟ ΒΗΜΑ